

Massaproces tegen 3M in Antwerpen: burgers eisen samen 28 miljoen euro compensatie



Vanuit de chemiefabriek van 3M in Zwijndrecht kwam pfas op grote schaal in de omgeving terecht. ©BELGA

[Philip Gallasz](#)

23 februari 2026 11:14

Voor de Antwerpse vrederechter begint dinsdag een massaproces. Ruim 1.400 mensen, vertegenwoordigd door het collectief Darkwater 3M, vragen in een burengeschil een compensatie van de 3M-fabriek voor de grootschalige pfas-vervuiling in Zwijndrecht.

De pfas-vervuiling in Zwijndrecht kwam in 2021 aan het licht, nadat 3M Belgium er al decennia pfas had geproduceerd. Die moeilijk afbreekbare 'forever chemicals' zijn via de lucht, het water en de grond vanuit de fabriek verspreid geraakt over de omgeving. 'Alle eisers die hun bloed al lieten testen, hebben meer dan 0,10 milligram pfas per liter bloed in hun lichaam', zegt advocaat Geert Lenssens.

Hoe schadelijk dat is, daarover buigen wetenschappers zich. Wel worden pfas nu al in verband gebracht met bepaalde vormen van kanker, een verzwakt immuunsysteem, een verhoogde cholesterol en schildklier- of leverproblemen. Hoe groter en langer de blootstelling, hoe groter het risico, al wordt niet iedereen met pfas in het lijf automatisch ziek.

In essentie moet de rechter zich over twee kernvragen buigen: kunnen de eisers worden beschouwd als burens van 3M Belgium? En hebben ze bovenmatige hinder ondervonden van de fabriek?

Het geëiste bedrag is een voorschot. Het is vandaag onmogelijk om de volledige schade al nauwkeurig te begroten.

Geert Lenssens

Advocaat

Is het antwoord twee keer ja, dan hopen de eisers een compensatie voor de hinder te ontvangen. Darkwater 3M legt die zelf op 20.000 euro per persoon of 28 miljoen euro in totaal. 'Dat bedrag geldt als een voorschot', zegt Lenssens. 'Het is vandaag onmogelijk om de abnormale hinder al nauwkeurig te begroten.'

Volgens de advocaat draait de zaak om twee fundamentele rechten: dat op een gezond leefmilieu en dat op lichamelijke integriteit. 'De kernvraag is of we als burgers daadwerkelijk beschermd zijn, zoals de Grondwet en het Vlaams milieurecht voorschrijven', zegt hij.

Het proces zal met argusogen worden gevolgd op andere plaatsen waar pfas-vervuiling werd ontdekt, zoals Ronse of Tongeren. Ook daar woedt de discussie over verantwoordelijkheid en gezondheidsrisico's voor omwonenden.

Lenssens verwacht een krachtig verweer van 3M, dat in 2024 stopte met de pfas-productie in Zwijndrecht. 'De strategie is bekend: eerst wordt alles ontkend, vervolgens wordt twijfel gezaaid en probeert men de kwestie onder de mat te vegen. Ik zie parallellen met de aanpak van de tabaksindustrie en de asbestsector. We staan nog maar aan het begin.'

Voor zover bekend is het de eerste keer dat 1.400 mensen samen voor de vrederechter verschijnen. Het geschil wordt daarom beslecht in de ruimere rechtbank van eerste aanleg en er komt een livestream in een tweede zaal. De pleidooien nemen drie dagen in beslag; de uitspraak volgt normaal over enkele weken.